

Волох О.Ю.

ФЕНОМЕНИ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ПОСТАТЕЇСТИЧНОГО СОЦІУМУ

Релігія, як така, була і лишається базовою компонентою культури (починаючи з доби первісного синкретизму) і тому не може розглядатися в опозиції іншим феноменам культури. Проте, у довготривалій вітчизняній і (певною мірою) світовій науковій традиції, пов'язаній з пануванням богоборчої ідеології, релігія сприймалася як виключно ворожа справжній культурі світоглядна парадигма, що ґрунтується на суцільному догматизмі та обскурантизмі, неприйнятті будь-якого вільнодумства. При розгляді питання щодо взаємодії релігії з іншими феноменами культури, варто відмовитися від пошуку простих однозначних відповідей, оскільки, як показує практика, спрощене бачення і розуміння релігійного життя загрожує впадінням в крайнощі. Так, у постперестройковий часи тема відродження духовності, яка була тоді останнім проявом інтелектуальної моди, про яку не згадував тільки лінійний, пов'язувалася з посиленням ролі церкви в духовному житті соціуму. За два десятиліття незалежності в Україні кількість храмів збільшилася в десятки разів, ЗМІ навіть почали, останнім часом, висловлювати занепокоєння щодо посилення політичного впливу церкви в державі (що суперечить Конституції України), про загрозу секулярним засадам вітчизняної культури, про створення лобі "чорнорясників" у Верховній Раді, але омріяного національно-культурного Ренесансу в Україні (який, до речі, багатьма представниками вітчизняної гуманітарної інтелігенції пов'язувався з посиленням впливу релігії.) так і не відбулося. Звичайно, виходячи з розуміння релігії як базової компоненти культури та ще й за умов деструктивно-ентропійних процесів у соціокультурному бутті сучасної України, не можна принижувати ролі церкви у відродженні духовної культури української нації, хоча в даному питанні все ж значно важливіші якісні, а не кількісні показники (про які згадувалося вище).

Осмислення еволюції і трансформації різних форм виявлення сутності культури (культурних феноменів), таких як економіка, політика, наука, мораль, право у взаємодії з релігією було і лишається вельми актуальним. Не тільки з точки зору культурно-історичного осмислення, але і в контексті нашого сьогодення і найближчої історичної перспективи.